

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)

Opis przedmiotu

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Opieka i edukacja zdrowotna w chorobach przewlekłych	
PI/P/2/ST//B_7			Health care and education in chronic diseases	
Język wykładowy		Język polski		
Rok akademicki		2021/2022		
Kierunek		Pielęgniarstwo		
w zakresie				
Poziom studiów		Studia drugiego stopnia		
Profil studiów		praktyczny		
Forma studiów		stacjonarne		
Semestr / semestry		I, II, III, IV		
Przynależność do grupy zajęć		Zaawansowana praktyka pielęgnarska		
Status przedmiotu		obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	140[h]	10,8 ECTS
		Ćwiczenia	130[h]	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów	kształtuje umiejętności praktyczne (profil praktyczny)		21 ECTS
	z uprawnieniami	służy zdobywaniu przez studenta uprawnień do uzyskania tytułu magistra pielęgniarstwa		21 ECTS
	z dyscypliną	Nauki o zdrowiu		21 ECTS
Forma nauczania		tradycyjna- zajęcia zorganizowane w Uczelni		
Wymagania wstępne		Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu: przedmiotów realizowanych na studiach I stopnia		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		dr Dorota Trybusińska		
Osoby prowadzące		dr Dorota Trybusińska, , dr Małgorzata Chmielewska		
Adres strony internetowej pjo		www.wz.uniwersytetradom.pl		
Adres e-mail, telefon koordynatora		d.trybusinska@uthrad.pl		

EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Cel kształcenia:	Przygotowanie pielęgniarki do opieki, kształtowanie umiejętności opracowywania i wdrażania programów profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze opieki nad człowiekiem chorym przewlekle.
Treści programowe:	<p>Semestr I - choroby nowotworowe i choroby nerek, zaburzenia psychiczne</p> <p>Wykłady – 35 h</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epidemiologia chorób nowotworowych w Polsce i na świecie – 2h. B.W34 2. Etiopatogeneza nowotworzenia, epidemiologia i profilaktyka chorób nowotworowych – 2h. B.W34 3. Zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej– 4h. B.W35, B.W36 4. Ból przewlekły – definicja, patomechanizm, klasyfikacja, leczenie, pomiar bólu – 4h. B.W44 5. Reakcje psychiczne na chorobę nowotworową i leczenie onkologiczne– 3h. B.W37 6. Cele, zadania i struktura stacji dializ i leczenia nerkozastępczego– 2h. B.W29 7. Techniki oczyszczania krwi przerywane i ciągle-opieka nad pacjentem. – 2h. B.W28 8. Przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową – 2h. B.W30 9. Przeszczepy narządów w Polsce – podstawa prawna, stan faktyczny, opieka nad pacjentem przed i po przeszczepianiu narządów– 2h. B.W31 10. Przyczyny, objawy i przebieg oraz zasady pielęgnacji chorego z depresją, zaburzeniami lękowymi oraz uzależnieniami – 6h. B.W49, B.W50 11. Zakres pomocy i wsparcia w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzinom lub opiekunom – 2h. B.W51 12. Rehabilitacja w psychiatrii– 2h. B.W51 13. Zaliczenia wykładów – 2h. <p>Ćwiczenia – 30 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 14. Opieka pielęgniarska nad pacjentem leczonym chemioterapią – 2 h. B.U38, B.U39, K01, K02, K03, K04, K05. 15. Opieka pielęgniarska nad pacjentem leczonym radioterapią – 2 h., B.U38, B.U39, K01, K02, K03, K04, K05. 16. Pielęgnowanie pacjenta z nowotworami leczonymi systemowo – 4 h. B.U37, B.U39, K01, K02, K03, K04, K05. 17. Metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych, czynniki modyfikujące odczuwanie bólu – 3 h. B.U45, B.U47, B.U48, K01, K02, K03, K04, K05. 18. Udział pielęgniarki w terapii bólu. Niefarmakologiczne metody leczenia bólu przewlekłego – 2 h. B.U39, B.U46, B.U47, B.U48, K01, K02, K03, K04, K05. 19. Standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego – 2 h. B.U31, B.U32, K01, K02, K03, K04, K05. 20. Dostęp naczyniowy do hemodializy – 2 h. B.U31, B.U32, K01, K02, K03, K04, K05. 21. Przygotowanie pacjenta i opieka pielęgniarska nad pacjentem po przeszczepie narządu w tym po przeszczepie nerki – 3 h. B.U33, K01, K02, K03, K04, K05. 22. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z depresją – 2 h. B.U57, B.U59, B.U60, K01, K02, K03, K04, K05. 23. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z zaburzeniami lękowymi – 2 h. B.U57, B.U59, B.U60, K01, K02, K03, K04, K05. 24. Opieka pielęgniarska nad pacjentem uzależnionym od substancji psychoaktywnych i alkoholu – 3 h. B.U57, B.U59, B.U60, K01, K02, K03, K04, K05. 25. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, programy promocji zdrowia psychicznego – 1 h. B.U58, K01, K02, K03, K04, K05. 26. Zaliczenie ćwiczeń – 2 h.

Semestr II - choroby układu krążenia, cukrzyca

Wykłady – 35 h

1. Cukrzyca jako choroba społeczna i cywilizacyjna – 2 h. B.W33
2. Postępowanie terapeutyczne w cukrzycy – 4 h. B.W32
3. Opieka pielęgniarska nad chorym z cukrzycą – 2 h. B.W32, B.W33
4. Edukacja chorych na cukrzycę – 2 h. B.W32, B.W33
5. Epidemiologia i prewencja chorób sercowo-naczyniowych – 4 h. B.W25
6. Edukacja pacjenta w prewencji schorzeń układu krążenia – 2h. B.W25
7. Zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym – 4h. B.W25
8. Zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z zaburzeniami rytmu serca – 4h. B.W25
9. Zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z przewlekłą niewydolnością krążenia – 4h. B.W25
10. Opieka nad pacjentem leczonym w oddziale kardiologicznym, nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia – 3h. B.W25
11. Rehabilitacja kardiologiczna – 2 h. B.W25
12. Zaliczenie wykładów – 2h.

Ćwiczenia – 30h

1. Edukacja terapeutyczna chorego i rodziny w zakresie cukrzycy. Przygotowanie chorego do samoopieki i samopielęgnacji – 5 h B.U34, K01, K02, K03, K04, K05..
2. Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej dla celów opieki i edukacji diabetologicznej. Planowanie opieki i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta z cukrzycą System wsparcia i motywacji dla pacjenta i rodziny w zakresie opieki diabetologicznej i radzenia sobie z chorobą 5 h B.U35, B.U36, K01, K02, K03, K04, K05.
3. Planowanie i edukacja terapeutyczna pacjenta i rodziny w zakresie nadciśnienia tętniczego. Zasady przygotowania pacjenta do samoopieki i samopielęgnacji w zakresie nadciśnienia tętniczego – 5 h , B.U27, B.U28, K01, K02, K03, K04, K05.
4. Planowanie i edukacja terapeutyczna pacjenta i rodziny w zakresie przewlekłej niewydolności krążenia. Zasady przygotowania pacjenta z do samoopieki i samopielęgnacji – 5 h, B.U27, B.U28, K01, K02, K03, K04, K05.
5. Planowanie i edukacja terapeutyczna pacjenta i rodziny w zakresie zaburzeń rytmu serca. Zasady przygotowania pacjenta do samoopieki i samopielęgnacji- 5 h, B.U27, B.U28, K01, K02, K03, K04, K05.
6. Wykorzystywanie nowoczesnych technologii informacyjnych do oceny i monitorowania stanu pacjentów z chorobami układu krążenia – 3 h B.U29, K01, K02, K03, K04, K05.K.K01, K.K02, K.K03, K.K04, K.K05.

Semestr III - choroby układu nerwowego, rany i przetoki

Wykłady 35 h

1. Kliniczne podstawy udarów mózgowych. Pielęgnowanie zasady opieki nad pacjentem po udarze mózgu. Zasady profilaktyki pierwotnej i wtórnej – 3 h B. W29
2. Badania i programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie chorób naczyniowych mózgu – 2h B.W24
3. Kliniczne podstawy stwardnienia zanikowego bocznego. Pielęgnowanie i zasady opieki nad pacjentem z stwardnieniem zanikowym bocznym. Profilaktyka powikłań wynikających z choroby – 2 h B. W29
4. Kliniczne podstawy SM. Pielęgnowanie i zasady opieki nad pacjentem z stwardnieniem rozsianym. Profilaktyka powikłań wynikających z choroby– 3 h B. W29
5. Kliniczne podstawy chorób otępiennych. Pielęgnowanie i zasady opieki nad pacjentem z zespołami otępiennymi. Profilaktyka powikłań wynikających z choroby. – 3 h B. W29
6. Kliniczne podstawy choroby Parkinsona. Pielęgnowanie i zasady opieki nad pacjentem z chorobą Parkinsona. Profilaktyka powikłań wynikających z choroby– 3 h B. W29

7. Kliniczne podstawy płasawicy Huntingtona. Pielęgnowanie i zasady opieki nad pacjentem z płasawicą Huntingtona. 2 h B.W29
8. Kliniczne podstawy polineuropatii. Zasady postępowania i pielęgnacji chorego z polineuropatią – 3 h B. W29
9. Charakterystyka ran przewlekłych – owrzodzenia żyłne, owrzodzenia niedokrwienne, odleżyny, odmrożenia, zespół stopy cukrzycowej, metody ich klasyfikacji i oceny – 3 h B.W38
10. Nowoczesne metody terapii i leczenia ran oraz rola hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwiennych, odleżyn, odmrożenia, zespołu stopy cukrzycowej– 3 h B. W39
11. Zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych 3h B. W40
12. Zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań - 2 h B.W41
13. Rodzaje przetok i ich charakterystyka (przetoka jelitowa, moczowa. Zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji – 3 h B.W42, B.W43

Ćwiczenia – 30 h

1. Urazy mózgowie - Edukacja chorego i rodziny w zakresie opieki nad pacjentem , przygotowanie chorego do samoopieki i samopielęgnacji. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta. System wsparcia dla pacjenta i rodziny. Zasady rehabilitacji i komunikacji z pacjentem – 3 h B.U61, K01, K02, K03, K04, K05.
2. Stwardnienie rozsiane - Edukacja chorego i rodziny w zakresie opieki nad pacjentem , przygotowanie chorego do samoopieki i samopielęgnacji. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta. System wsparcia dla pacjenta i rodziny. Zasady rehabilitacji i komunikacji z pacjentem, programy lekowe dla chorych na SM.- 3 h BU61, K01, K02, K03, K04, K05.
3. Stwardnienie zanikowe boczne - Edukacja chorego i rodziny w zakresie opieki nad pacjentem w środowisku domowym. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta. System wsparcia dla pacjenta i rodziny. Zasady rehabilitacji i komunikacji z pacjentem, Zasady kwalifikacji do wentylacji mechanicznej u pacjenta z SLA - 3 h BU61. K01, K02, K03, K04, K05.
4. Choroba Parkinsona - Edukacja chorego i rodziny w zakresie opieki nad pacjentem , przygotowanie chorego do samoopieki i samopielęgnacji. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta. System wsparcia dla pacjenta i rodziny. Zasady rehabilitacji i komunikacji z pacjentem - 3 h B. U61, K01, K02, K03, K04, K05.
5. Choroby otępienne- Edukacja chorego i rodziny w zakresie opieki nad pacjentem w środowisku domowym. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta. System wsparcia dla pacjenta i rodziny. Zasady rehabilitacji i komunikacji z pacjentem w zależności od fazy choroby – 3 h BU61, K01, K02, K03, K04, K05.
6. Polineuropatia - Edukacja chorego i rodziny w zakresie opieki nad pacjentem. Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta. Przygotowanie chorego do chorego do samoopieki i samopielęgnacji. – 3 h B. U61, K01, K02, K03, K04, K05.Ocena i klasyfikacja ran przewlekłych na podstawie dostępnych skal – 1 h B. U40, K01, K02, K03, K04, K05.
7. Zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny do samokontroli i pielęgnacji rany oraz w zakresie profilaktyki występowania ran – 2 h B. U42, K01, K02, K03, K04, K05.Rodzaje opatrunków specjalistycznych i zasady ich doboru z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany– 4 h B. U41, K01, K02, K03, K04, K05.
8. Zasady oceny i pielęgnowania przetoki jelitowej i moczowej i o oraz rozpoznawanie i profilaktyka powikłań; – 2 h B. U43, K01, K02, K03, K04, K05.
9. zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki. Zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji – 2 h B. U44, K01, K02, K03, K04, K05.

Semestr IV– choroby układu oddechowego, leczenie żywieniowe Wykłady – 35 h

1. Przewlekła niewydolność oddechowa – patomechanizm, rodzaje, charakterystyka objawów, metody diagnostyczne. Postępowanie pielęgniarstwo w PNO – 3h B.W26, BW27
2. Zakres edukacji terapeutycznej pacjenta i rodziny, przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji w przewlekłej niewydolności oddechowej. Wykrywanie i zapobieganie powikłaniom Koordynowanie działań dotyczących edukacji terapeutycznej- 2 h B.W32, BW 33
3. Przewlekła obturacyjna choroba płuc –patomechanizm, charakterystyka objawów, metody diagnostyczne. Postępowanie pielęgniarstwo w POCHP – 2h B.W26, BW27,
4. Zakres edukacji terapeutycznej pacjenta i rodziny, przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji w POCHP. Wykrywanie i zapobieganie powikłaniom. Koordynowanie działań dotyczących edukacji terapeutycznej - 3 h B.W32, BW 33
5. Astma oskrzelowa –patomechanizm, charakterystyka objawów, metody diagnostyczne. Postępowanie pielęgniarstwo w astmie- 3h B.W26, BW27,
6. Zakres edukacji terapeutycznej pacjenta i rodziny, przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji astmie. Wykrywanie i zapobieganie powikłaniom. Koordynowanie działań dotyczących edukacji terapeutycznej- 3h B.W32, BW 33.
7. Technika badania spirometrycznego w chorobach układu oddechowego- jako metoda diagnostyczna i oceniająca przebieg i nasilenie choroby 2 h B.W27
8. Stosowanie nowoczesnych metod tlenoterapii, wskazania do leczenia tlenem. Monitorowanie stanu pacjenta leczonego tlenem, obserwacja i profilaktyka powikłań związanych z toksycznością tlenu. Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem leczonym tlenoterapią bierną i czynną 5 h B.W46
9. Wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej. Powikłania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej. Postępowanie pielęgniarki w rozpoznawaniu i profilaktyce powikłań 3 h B.W47
10. Wpływ chorób przewlekłych układu oddechowego na funkcjonowanie psychofizyczne pacjenta i jego rodziny. Psychologiczne aspekty leczenia pacjenta w 2 h B.W48
11. Badania i programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie chorób układu oddechowego 2 h B.W24
12. Leczenie żywieniowe – wskazania, metody, techniki leczenia żywieniowego (pompa perystaltyczna (żywienie enteralne- dojelitowe, żywienie pozajelitowe – parenteralnego- drogą żył centralnych i obwodowych– 3 h B. W45
13. Zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego – 2 h B. W45

Ćwiczenia - 40 h

1. Wykonanie badania spirometrycznego, przygotowanie pacjenta do badania spirometrycznego. Interpretacja wyników badań - 5 h B.U30, K01, K02, K03, K04, K05.
2. Sprawowanie profesjonalnej opieki terapeutycznej u pacjentów wentylowanych mechanicznie metodą nieinwazyjną. Zasady obsługi respiratora w trybie wentylacji nieinwazyjnej. Przygotowanie i zastosowanie i obsługa sprzętu- 10 h B. U52, B.U53, B.U54, K01, K02, K03, K04, K05..
3. Sprawowanie profesjonalnej i kompleksowej opieki terapeutycznej u pacjentów wentylowanych mechanicznie metodą inwazyjną. Zasady przygotowania sprzętu i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej (min.: test aparatu) - 5h B.U55, K01, K02, K03, K04, K05.
4. Zasady komunikacji z chorym wentylowanym mechanicznie z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikacji- 5h B. U56, K01, K02, K03, K04, K05.
5. Metody i narzędzia wykorzystywane w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta monitorowanie stanu ogólnego pacjenta w czasie leczenia żywieniowego, rozpoznawanie i profilaktyka powikłań

	<p>leczenia żywieniowego – 10 h; BU.49, B.U50, K01, K02, K03, K04, K05.</p> <p>6. Opieka pielęgniarska nad pacjentem poddanym leczeniu żywieniowemu, z wykorzystaniem różnych technik (pompy perystaltycznej, żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych, obwodowych – 5 h BU50, B.U51, K01, K02, K03, K04, K05.</p> <p>Samokształcenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programy zdrowia psychicznego. 2. Przygotowanie pacjenta do samoopieki po transplantacji nerki 3. Przygotowanie pacjenta do powrotu do domu w sytuacji leczenia hemodializami. 4. Przygotowanie pacjenta do powrotu do domu w sytuacji leczenia dializami. 5. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z niewydolnością narządową - po przeszczepie nerki. 6. Zasady pielęgnowania pacjenta po radioterapii okolicy głowy i szyi. 7. Zasady komunikacji z chorym wentylowanym mechanicznie 8. Przygotowanie środowiska domowego do opieki nad chorym wentylowanym mechanicznie 9. Organizacja i zakres leczenia żywieniowego w warunkach domowych 10. Udział pielęgniarki w profilaktyce powikłań leczenia żywieniowego 11. Skale i narzędzia wykorzystywane do oceny stanu pacjenta z chorobami neurodegeneracyjnymi układu nerwowego 12. Zasady kwalifikacji chorego do prowadzenia wentylacji mechanicznej w warunkach domowych 13. Działania profilaktyczne i edukacja terapeutyczna w profilaktyce powikłań cukrzycy 14. Ocena psychospołecznych konsekwencji zespołu stopy cukrzycowej 15. Program edukacyjny dla osób chorujących na cukrzycę. 16. Przygotowanie chorego z cukrzycą do samoopieki i samoobserwacji. 17. Problemy pielęgnacyjne pacjenta z cukrzycą chorującego na nadciśnienie tętnicze. 18. Edukacja pacjentów w zakresie prewencji chorób sercowo-naczyniowych. 19. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z wybraną jednostką chorobową z zakresu chorób układu krążenia.
Metody dydaktyczne (kształcenia):	<p><i>Wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych, Metody aktywizujące (metoda przypadków, pokaz, prezentacja, dyskusja dydaktyczna, praca w grupach, konsultacje)</i></p> <p><i>Metody problemowe: wykład problemowy i konwersatoryjny,</i></p>
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się, sposób obliczania oceny końcowej:	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych efektów uczenia się określonych dla tego przedmiotu. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta 21 punktów ECTS przyporządkowanych temu przedmiotowi.</p> <p>Ćwiczenia - oceniona pozytywnie odpowiedź ustna na 3 pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny wiedzy i umiejętności, nabywanych w czasie trwania ćwiczeń (losowanie pytań z przygotowanych zestawów), przedstawienie pracy pisemnej na wskazany przez nauczyciela temat; przedstawienie prezentacji multimedialnej na wskazany przez nauczyciela temat, obecność na zajęciach.</p> <p><i>Warunkiem przystąpienia do zaliczenia wykładów jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń.</i></p> <p>Wykład – uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisemnego po I i egzaminu po II semestrze zajęć • ustnego po III semestrze zajęć <p>oraz uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu końcowego przeprowadzonego po ostatnim semestrze zajęć (IV semestr)- test pisemny – zaliczenie uzyskuje się po uzyskaniu 60% poprawnych odpowiedzi</p> <p>Zajęcia bez nauczyciela – zaliczenie prac zleconych przez nauczyciela prowadzącego, ocena po zakończeniu pracy wykonanej przez studenta (praca problemowa, prezentacja multimedialna)</p>

--	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU)	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	badania profilaktyczne oraz programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;	B.W24+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W2	zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym, zaburzeniami rytmu serca, przewlekłą niewydolnością krążenia oraz nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia;	B.W25+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W3	patomechanizm, objawy, diagnostykę i postępowanie pielęgniarskie w przewlekłej niewydolności oddechowej;	B.W26+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W4	technikę badania spirometrycznego;	B.W27+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W5	standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych (<i>Continuous Renal Replacement Therapy</i> , CRRT);	B.W28+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W6	zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa, hiperalimentacja);	B.W29+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W7	przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową;	B.W30+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W8	zasady opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów;	B.W31+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W9	zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w cukrzycy, astmie i przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc;	B.W32+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W10	patomechanizm cukrzycy, astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc oraz powikłania i zasady koordynacji działań związanych z prowadzeniem edukacji terapeutycznej;	B.W33+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W11	etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych;	B.W34+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W12	zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej;	B.W35+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W13	zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii;	B.W36+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W14	metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne;	B.W37+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru,

					dopasowania oraz uzupełnień.)
W15	metody oceny ran przewlekłych i ich klasyfikację;	B.W38+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W16	nowoczesne metody terapii i rolę hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwienych, odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej;	B.W39+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W17	zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych;	B.W40+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W18	zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań;	B.W41+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W19	zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań;	B.W42+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W20	zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji;	B.W43+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W21	metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologiczne oraz niefarmakologiczne metody jego leczenia;	B.W44+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W22	zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań;	B.W45+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W23	zasady stosowania nowoczesnych metod tlenoterapii, monitorowania stanu pacjenta leczonego tlenem i toksyczności tlenu;	B.W46+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W24	wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania;	B.W47+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W25	wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne człowieka i kształtowanie więzi międzyludzkich;	B.W48+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W26	przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień;	B.W49+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W27	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjentem uzależnionym;	B.W50+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W28	zakres pomocy i wsparcia w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzinom lub opiekunom;	B.W51+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
W29	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym chorobami degeneracyjnymi.	B.W52+++	wykład	Egzamin	Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, dopasowania oraz uzupełnień.)
U1	przygotowywać pacjenta z nadciśnieniem tętniczym, przewlekłą niewydolnością krążenia i zaburzeniami rytmu serca do samoopieki i samopielęgnacji;	B.U27+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna

U2	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji przy nadciśnieniu tętniczym, w przewlekłej niewydolności krążenia i przy zaburzeniach rytmu serca;	B.U28++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U3	wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania pacjentów z chorobami układu krążenia;	B.U29++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U4	wykonywać badania spirometryczne i interpretować ich wyniki;	B.U30+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U5	sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarską nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych oraz technikach ciągłych (<i>Continuous Renal Replacement Therapy</i> , CRRT);	B.U31++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U6	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas dializy i hemodializy;	B.U32+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U7	planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową, przed i po przeszczepieniu narządów;	B.U33++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U8	wykorzystywać aktualną wiedzę w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów;	B.U34+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U9	planować i koordynować opiekę nad pacjentem chorym na cukrzycę;	B.U35++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U10	motywować pacjenta chorego na cukrzycę do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;	B.U36+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U11	planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo;	B.U37++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U12	stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii;	B.U38+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U13	rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego;	B.U39++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U14	oceniać i klasyfikować rany przewlekłe;	B.U40+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U15	dobierać opatrunki z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany;	B.U41++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U16	przygotowywać pacjenta i jego rodzinę do profilaktyki, samokontroli i pielęgnacji rany;	B.U42+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U17	stosować nowoczesne techniki pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych;	B.U43++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U18	przygotowywać pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewniać doradztwo w doborze sprzętu stomijnego;	B.U44+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U19	oceniać natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta i jego stanu klinicznego;	B.U45++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U20	dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu oraz stosować metody niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta;	B.U46+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U21	monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego;	B.U47++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U22	przeprowadzić edukację pacjenta w zakresie samokontroli i samopielęgnacji w terapii bólu;	B.U48+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U23	wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;	B.U49+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U24	monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego;	B.U50++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna

U25	prowadzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy perystaltycznej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych;	B.U51+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U26	przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej, w tym wykonywać test aparatu;	B.U52+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U27	obsługiwać respirator w trybie wentylacji nieinwazyjnej;	B.U53++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U28	przygotowywać i stosować sprzęt do prowadzenia wentylacji nieinwazyjnej;	B.U54+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U29	zapewniać pacjentowi wentylovanemu mechanicznie w sposób inwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarską;	B.U55++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U30	komunikować się z pacjentem wentylovanym mechanicznie z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikacji;	B.U56+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U31	oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje zdrowotne;	B.U57+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U32	analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta dostępne programy promocji zdrowia psychicznego;	B.U58++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U33	rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej;	B.U59+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U34	prowadzić psychoedukację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego i jego rodziny (opiekuna), a także stosować treningi umiejętności społecznych jako formę rehabilitacji psychiatrycznej;	B.U60++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
U35	sprawować zaawansowaną opiekę pielęgniarską nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi.	B.U61+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
K1	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;	K01+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
K2	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K02+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
K3	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;	K03++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
K4	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;	K04+++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
K5	ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne;	K05++	ćwiczenia	Zaliczenie na ocenę	Zaliczenie ustne, praca pisemna
Stopień osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się: <i>np.:K_WG01 ...</i> , ...					

Literatura podstawowa, literatura uzupełniająca, pomoce naukowe	
Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ciborowska H., Rudnicka A. Dietetyka, PZWL, Warszawa 2014. 2. Jurkowska G., Łągoda K.: Pielęgniarstwo internistyczne Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020. 3. Białobrzeska B. Dębska-Ślizień A.: Pielęgniarstwo nefrologiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015 4. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J.: Pielęgniarstwo psychiatryczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019. 5. Jabłońska R., Ślusarz R.: Wybrane problemy pielęgnacyjne pacjentów ze schorzeniami neurologicznymi, Continuo, Wrocław 2012. 6. Jaracz K., Kozubski W.: Pielęgniarstwo neurologiczne. PZWL, Warszawa 2008 7. Koper K., Jan, Koper A.: Pielęgniarstwo onkologiczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020. 8. Kozubski W., Liberski P.: Neurologia tom I, II. PZWL, Warszawa 2014 9. Krakowiak P., Krzyżanowski D., Modlińska A. Przewlekłe chory w domu. Fundacja Hospicyjna, Gdańsk 2010 	

10. Kozubski W., Liberski P. (red.): Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2009
11. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym. PZWL, Warszawa 2010.
12. Szewczyk M., Jawień A. Leczenie ran przewlekłych, PZWL, Warszawa 2012.
13. Wordliczek J., Krajnik M., Malec-Milewska M.: Chory na nowotwór, kompendium postępowania w wybranych sytuacjach klinicznych. Wyd. Medical Education, Warszawa 2016.
14. Wilczek-Różycka E.: Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
15. Wołowicka L., Dyk D. Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo, PZWL, Warszawa 2014.
16. Gutysz – Wojnicka A., Dyk D.: Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej terapii. PZWL, Warszawa 2018.
17. Gutkowski P. Zielonka T. Lubiński W.: Badanie spirometryczne. Zasady wykonywania i interpretacji. Wyd. Górnicki, Wrocław 2014.
18. Sieradzki J. Cukrzyca T1-T2 Wia Medica. Gdańsk 2016
19. Szewczyk A: Edukacja pacjentów w pielęgniarstwie diabetologicznym. PZWL, Warszawa 2017.
20. Kaszuba D., Nowicka A.: Pielęgniarstwo kardiologiczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.

Literatura uzupełniająca:

1. Ciałowska-Rysz A., Dzierżanowski T.: Medycyna paliatywna. Wyd. Termedia, Poznań 2019.
2. Błaszczak R., Dominiak I., Wojtczak A. Pielęgniarstwo geriatryczne. Edumetriq, Sopot 2017.
3. Dominiak I., Gaworska- Krzezińska A., Kilańska D.: Ordynowanie leków i wypisywanie recept. Przewodnik dla pielęgniarek i położnych. Wyd. Edumetriq, Sopot 2016
4. De Walden-Gałoszko K., Psychoonkologia w praktyce klinicznej, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2011
5. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.: Diagnostyka i interwencje pielęgniarskie, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
6. Aktualne Wytyczne Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego <https://cukrzyca.info.pl/>

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. kontaktowe (IGK)	Zajęcia bez nauczyciela-praca własna studenta (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach	X	X	140 [h]
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	X	130[h]	X
Udział w ćwiczeniach	X	X	130[h]
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	X	50 [h]	X
Udział w konsultacjach	25 [h]	X	X
Przygotowanie do zaliczenia / egzaminu	X	40 [h]	X
Udział w egzaminie / zaliczeniu	10 [h]	X	X
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	35 [h]/ 1,4 ECTS	220 [h]/ 8,8 ECTS	270[h]/ 10,8 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	21 ECTS		

Informacje dodatkowe, uwagi